

Cyberstalking sau harțuirea electronică. Nevoia unei reglementări legislative

Mediul online a determinat amplificarea activității infracționale prin facilitarea comiterii anumitor fapte. Spre exemplu, online-ul reprezintă un mediu prielnic harțuitorilor datorită ușurinței cu care se pot efectua atacurile. De asemenea, posibilitatea de a savârși astfel de fapte fără a fi în contact direct cu victima și posibilitatea de a crea o identitate falsă favorizează acest tip de comportament. Mai mult, faptuitorilor le este mult mai ușor să își urmărească victimele și să obțină informații despre acestea. Impactul pe care cyberstalking-ul îl are asupra victimei poate fi unul puternic, în special din cauza rapidității cu care se propaga informația.

În legislația noastră, în principiu, astfel de fapte intra sub incidența art. 208 alin. (2) C.pen. care sancționează „efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvența sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane”.

Astfel, pentru ca fapta să se pleze pe tipicitatea normei, se impune îndeplinirea cumulativă a trei condiții:

(I) fapta trebuie să constea în efectuarea de apeluri telefonice sau alte comunicări care au loc prin mijloace de transmitere la distanță.

În ceea ce privește apelurile telefonice, situația este clară. Raportat la comunicările care au loc prin mijloace de transmitere la distanță, legea nu face nicio limitare, pot fi incluse orice comunicări cum ar fi cele pe e-mail, Facebook, Instagram, Zoom, Skype etc.

(II) apelurile sau comunicările trebuie să prezinte fie caracter de repetabilitate, fie un conținut deranjant.

Astfel, prima formă presupune ca faptuitorul să încerce contactarea victimei de mai multe ori. În situația în care se efectuează un singur apel telefonic sau se trimite un singur mesaj este necesar ca acesta să deranjeze prin conținutul său.

(III) acțiunea trebuie să cauzeze o temere.

Această condiție trebuie analizată în concret, prezentând relevanța modul în care persoana în cauză percepe mesajul primit. Este posibil ca primirea unor apeluri telefonice insistente să fie percepută de majoritatea oamenilor ca un motiv de îngrijorare, dar cu toate acestea dacă nu creează o temere persoanei care le primește, fapta nu va îndeplini elementele constitutive ale infracțiunii de harțuire.

Așadar, dacă aceste trei condiții sunt îndeplinite, poate fi angajată răspunderea penală a persoanei pentru savârșirea infracțiunii de harțuire. Pedepsa care poate fi aplicată este închisoarea de la o lună la trei luni sau amendă.

La finalul art. 208 alin. (2) C.pen. este introdusă și o clauză de subsidiaritate. Astfel, fapta este considerată harțuire numai dacă nu constituie o infracțiune mai gravă.

Așadar, în ipoteza în care faptuitorul amenință victima cu comiterea unei infracțiuni, acțiune care este de natură să îi producă victimei o temere, atunci fapta va constitui infracțiunea de amenințare, iar cea de harțuire nu se va mai reține.

De asemenea, harțuirea nu mai poate fi reținută nici în cazul în care, prin mesajele trimise, faptuitorul determină victima să se sinucidă. În această situație fapta va constitui infracțiunea de determinare sau înlesnirea sinuciderii.

“Chiar dacă legislația noastră are reglementări referitoare la hărțuirea electronică, nu îi este oferită suficientă importanță. Se poate observa că hărțuirea, în forma de bază, este sancționată cu o pedeapsă mai mare, chiar dacă în fapt gradul de pericolozitate al infracțiunii de hărțuire electronică nu este mai scăzut. Din contra, pot exista situații în care aceasta faptă poate avea efecte mai grave asupra victimei. Spre exemplu, dacă se postează public mesaje amenințatoare adresate unei persoane prin intermediul rețelelor de socializare, acestea pot fi văzute și distribuite de un număr foarte mare de persoane. Tocmai această componentă poate face ca impactul asupra psihicului victimei să fie unul mult mai mare decât în ipoteza în care un astfel de mesaj îi era adresat în mod direct”, afirma **Diana Pleș**, avocat Iordachescu & Asociații.

De multe ori este suficient un singur mesaj care să fie apt să creeze teama victimei. Legislația actuală este prea generală, fiind mai dificil de determinat care sunt acele conduite care intra sub incidența legii penale. “Ar fi mai oportună o reglementare care să prevadă expres care sunt acele acțiuni care trebuie sancționate, precum și o sancționare distinctă în funcție de caracterul public sau privat al mesajului adresat.” continua Av. **Diana Pleș**.

Nu este de omis nici faptul că, la nivel internațional, există numeroase cazuri în care, drept consecință a cyberstalking-ului, victimele s-au sinucis. Astfel de comportamente pot avea urmări devastatoare, motiv pentru care se impune atât o reglementare mai detaliată, cât și acordarea unei importanțe mai mari acestui fenomen.